

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27Co/61/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3719201126
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 08. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3719201126.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcov: 1/ Q. a 2/ P., proti žalovaným: 1/ R. a 2/ K., o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcov 1/, 2/ a žalovaného 2/ proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 27. februára 2020, č.k. 13C/8/2019-81, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., II. **p o t v r d z u j e .**

Vo výroku III. vo vzťahu k žalobkyni 2/ **m e n í** rozsudok tak, že žalovaní 1/, 2/ **s ú p o v i n n í** zaplatiť žalobkyni 2/ ďalších 2.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného.

V zostávajúcej časti výroku III. rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Vo výroku IV. rozsudok súdu prvej inštancie **m e n í** tak, že žalobcovia 1/, 2/ **m a j ú** proti žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100% z priznaného plnenia.

Žiadna zo strán **n e m á** právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť žalobcovi 1/ sumu 10.000,- eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. uložil žalovaným 1/, 2/ povinnosť zaplatiť žalobkyni 2/ sumu 8.000,- eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť druhého žalovaného, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom III. žalobu vo zvyšku zamietol. Výrokom IV. priznal žalobcom voči žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 20%, ktorú náhradu trov konania uložil žalovaným 1/ a 2/ zaplatiť žalobcom do troch dní od právoplatností uznesenia o výške trov konania, ktoré po právoplatnosti rozhodnutia vydá súdny úradník, pričom plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 4 ods. 1, 2, 4, § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (PZP), § 11, § 13 ods. 1, 2, 3, § 15, § 420 ods. 1, § 427 ods. 1, 2, § 788 ods. 1 Obč. zákonníka, § 255 ods. 2, § 262 ods. 1, 2 CSP. Rozhodol na základe výsledkov vykonaného dokazovania, z ktorého mal za preukázané, že žalovaný 1/ ako poistený mal u žalovaného 2/ ako poisťovne uzavretú poisťnú zmluvu o povinnom zmluvnom poistení motorového vozidla č. XXXXXXXXXX. Dňa 15.04.2017 žalovaný 1/ ako vodič viedol osobné motorové vozidlo tak, že z dôvodu neprispôsobenia rýchlosti jazdy svojím schopnostiam, vlastnostiam vozidla, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky, rýchlosťou asi 70 km/hodinu prednou časťou vozidla, bez predchádzajúceho brzdenia, narazil do chodkyne Z. Y., matky žalobcov 1/ a 2/. Matka žalobcov 1/ a 2/

zomrela na mieste nehody. Dňa 16.10.2017 bol žalovaný 1/ uznaný za vinného z prečinu usmrtenia a bol mu uložený podmienený trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov so skúšobnou dobou v trvaní 36 mesiacov. Ďalej mu bol uložený trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo po dobu 36 mesiacov. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Prichádzajú do úvahy pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére a majú rôznu povahu. Ktoré z týchto právnych prostriedkov príslušná fyzická osoba na ochranu svojej osobnosti uplatní, bude závislé v prvom rade na jej vôli ovplyvnenej predovšetkým intenzitou a povahou protiprávneho zásahu. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorej je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (takzvaná postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom. Ide o najbližších príbuzných, a to manžel a deti, ak ich niet, o rodičov (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.2.2011 sp. zn. 5 Cdo 265/2009). Strata blízkej osoby je nenapraviteľná, nereparovateľná. Tým je splnená požiadavka § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, teda právo žalobcov 1/ a 2/ na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, keďže zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa nezdá byť dostačujúce v prípade smrti blízkej osoby v dôsledku konania inej osoby. Konštatoval, že základ nároku voči žalovanému 1/, ktorého zodpovednosť za smrť matky žalobcov 1/ a 2/ bola ustálená právoplatným trestným rozkazom v konaní, je nepochybne daný. Žalovaný 1/ svojím konaním zasiahol jednak do osobnostných práv zomrelého, konkrétne do jeho práva na život, zároveň zasiahol do osobnostných práv príbuzných po zomrelom a to konkrétne do ich práva na súkromný a rodinný život. Pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného 1/ teda súd prvej inštancie odvodzoval od § 420 OZ, resp. § 11 a nasl. OZ ako primárneho nositeľa hmotno-právnej povinnosti vyplývajúcej zo zodpovednosti za škodu v tomto konkrétnom prípade. V trestnom konaní bolo preukázané jeho zavinené porušenie právnej povinnosti žalovaným 1/, preto súd prvej inštancie pri posudzovaní jeho zodpovednosti za vznik škody vychádzal z § 420 Občianskeho zákonníka a vzhľadom na jednoznačne preukázanú subjektívnu stránku zavinenia nemal za potrebné vychádzať z jeho objektívnej zodpovednosti ako prevádzateľa motorového vozidla (§ 427 Občianskeho zákonníka). Čo sa týka argumentácie žalovaného 1/ ohľadom § 15 zákona č. 381/2001 Z. z., t. j. že podľa tohto ustanovenia si mali žalobcovia náhradu nemajetkovej ujmy uplatniť priamo u žalovaného 2/, súd prvej inštancie vychádzal, že zákon č. 381/2001 Z. z. v § 15 zaviedol všeobecný priamy nárok poškodeného na náhradu škody proti poisťovateľovi zodpovednej osoby (action direct) tak, ako to poznajú všetky obdobné právne úpravy v Európe, avšak nie je to jeho povinnosťou, ale voľbou. Súd prvej inštancie sa ďalej zaoberal námietkou pasívnej legitimácie aj žalovaného 2/. Vyslovil názor, že táto pasívna legitimácia žalovaného 2/ je daná v zmysle § 4 ods. 2 písm. a) v spojitosti s § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. V tejto súvislosti poukázal na rozhodovaciu činnosť Krajského súdu v Trenčíne, ako aj z nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 695/2017 z 5. decembra 2018 a rozsudok NS SR, sp. zn. 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017. Uviedol, že s použitím eurokonformného výkladu pojmov „náhrada škody na zdraví“ v ustanoveniach § 4 a § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 OZ, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z.z. Takáto náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch preto spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ č. C-22/12 (Haasová), v ktorom bol prijatý záver, že ak vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla. Týmto vnútroštátnym právom je Občiansky zákonník, ktorý v ustanoveniach § 11 a § 13 priznáva nárok na náhradu nemajetkovej ujmy utrpenej v dôsledku úmrtia blízkej osoby. Súd preto ustálil, že nárok žalobcov 1/ a 2/ na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, je vo vzťahu k žalovanému 2/ ako poisťovateľovi zodpovednej osoby daný, a tento je krytý povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, keď v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 písm. a/ zák. č. 381/2001 Z.z. je za škodu na zdraví potrebné považovať aj nemajetkovú ujmu. Poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/230/2017 zo dňa 28.03.2019 a vo svojom rozhodnutí sa opieral aj o nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 695/2017 z 5. decembra 2018. Osvojením si týchto právnych názorov, súd prvej inštancie mal v tomto konaní za preukázanú pasívnu vecnú legitimáciu

žalovaného 2/. K samotnej výške náhrady nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie uviedol, že táto závisí od úvahy súdu, pričom podľa ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka je potrebné zohľadniť závažnosť vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo. Závažnosť ujmy v rodinnom živote, v súkromnom živote a v citovom prežívaní žalobcov 1/ a 2/ možno posudzovať len z objektívnych hľadísk, pretože nie je reálne možno a empiricky presne zistiť, kto a ako prežíva smrť blízkej osoby a do akej miery ho táto udalosť zasiahla v citovej oblasti a ako rýchlo a akým spôsobom je schopný sa s touto udalosťou vyrovnáť alebo čiastočne zmierniť. Je veľmi ťažké sa vžiť do situácie osôb, ktoré boli s matkou v blízkom kontakte, o ktorú jedného dňa nečakane prišli. Uviedol, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy nemôže nikdy nahradiť stratu blízkej osoby. Jej úlohou je len blízky kompenzovať, respektíve zmierniť veľmi negatívne zážitky a dôsledky takejto straty. Jedná sa o primeranú, nie úplnú náhradu, keďže zásah do rodinného a súkromného života žalobcov sa objektívne nedá vyčísliť. Nemajetková ujma slúži na zmiernenie následkov citovej ujmy, ktorú žalobcovia utrpeli. Považoval za potrebné uviesť, že výška tejto náhrady nemôže slúžiť ako nástroj pomsty voči osobe, resp. osobám, ktoré túto bolesť žalobcom spôsobili a zároveň zdôrazňuje, že táto náhrada nemôže slúžiť ani ako nástroj obohatenia sa, či ako nástroj na ekonomickú likvidáciu škodcu. Súd prvej inštancie porovnával okolité krajiny, konkrétne v rámci Európskej únie. Podľa Rakúskeho Najvyššieho súdu boli priznané náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 13.000,- eur 40,- ročnému synovi, ktorý nežil v spoločnej domácnosti so svojou usmrtenou matkou (sp. zn. 2Ob/141/04). V Maďarsku sa pri náhrade nemajetkovej ujmy pozostalých aplikujú predpisy o zodpovednosti za škodu a bol priznaný nárok v prípade usmrtenia jedného z manželov na úrovni okolo 20.000,- eur. Porovnal aj Českú republiku, s ktorou Slovenská republika zdieľala v minulosti rovnaké právne normy, upravujúce náhradu nemajetkovej ujmy. V Českej republike boli zavedené, no neskôr boli zrušené, paušálne náhrady nemajetkovej ujmy, kde sa za smrť manžela a deti priznávalo 240.000 Kč. Nový občiansky zákonník platí od 01.01.2014 prenecháva určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy na úvahe sudcu. Rozsudkom Krajského súdu v Ústí nad Labem zo dňa 04.07.2008 sp. zn. 34C/17/2006 bolo v dôsledku dopravnej nehody, pri ktorej zomrel otec, priznaných pozostalým, dcére a synovi po 60.000,- Kč, pričom súd zohľadňoval vek žalobcov, hmotnú a existenčnú nezávislosť na otcovi, morálne zadosťučinenie v podobe odsúdenia v trestnom konaní. Súd prvej inštancie z tohto dôvodu tak považoval za dôvodné priznať žalobcovi 1/, ako synovi usmrtenej osoby, no hlavne ako človeku, ktorý priamo s usmrtenou osobou býval v jej bezprostrednej blízkosti a stretával sa s ňou každý deň, náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- eur, ktorú považoval za adekvátnu s prihliadnutím na vek usmrtenej osoby (Z. Y. mala XX rokov), existenčnú nezávislosť žalobcu 1/, vek žalobcu 1/ (XX rokov) a morálne zadosťučinenie v trestnom konaní. Súd prvej inštancie nemal za sporné, že žalobca 1/ mal so svojou matkou (usmrtenou Z. Y.) hlboký a intenzívny citový vzťah. Žalobca 1/ býval so svojou matkou na „jednom dvore“ t. j. stretávali sa spolu každý deň, rozprávali sa, matka pomáhala synovi s výchovou jeho detí. Podľa názoru súdu prvej inštancie je strata vlastnej matky jednou z najväčších traumatických udalostí, zároveň o to viac, že strata prišla náhle a za uvedených okolností. V konaní mal niekoľkokrát z výpovedí svedkov za preukázané, že strata matky bola pre žalobcu 1/ veľmi bolestivá a že sa z tejto straty stále spamätáva. Čo sa týka žalobkyne 2/, tak súd prvej inštancie považoval za dôvodné jej priznať, ako dcére usmrtenej osoby, náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 8.000,- eur, ktorú považoval za adekvátnu s prihliadnutím na vek usmrtenej osoby, vek žalobkyne 2/ (XX rokov), finančnej nezávislosti od matky a vzdialenosti bývania od usmrtenej osoby a s tým súvisiace vzájomné navštevovanie sa. Nemal za sporné, že žalobkyňa 2/ mala s matkou dobrý vzťah, pomáhala jej, keď to jej matka potrebovala a navštevovala ju cca. raz do týždňa. Matka žalobkyne 2/ jej pomáhala s výchovou detí a tak rodinné putá boli o to intenzívnejšie. Súd prvej inštancie prihliadal aj na určitý rozdiel medzi žalobcom 1/ a žalobkyňou 2/ v tom, že žalobca 1/ býval hneď pri matke a stretával sa s ňou každý deň t. j. kontakt s ňou bol intenzívnejší a teda zásah do citovej sféry žalobcu 1/ bol citeľnejší. Súd prvej inštancie pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy zohľadnil aj okolnosti samotnej nehody, t. j. porušenie pravidiel cestnej premávky zo strany žalovaného 1/, ktorý dopravnú nehodu spôsobil neprispôbením svojej jazdy povahe a stavu vozovky, pričom išiel rýchlosťou nad povolený limit. Je dôvodné predpokladať, že keby žalovaný 1/ išiel povolenou rýchlosťou, dôsledky nehody nemuseli byť fatálne. V rámci určenia výšky náhrady tejto nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie zároveň vychádzal aj zo skutočnosti, že síce právny zástupca žalovaného 1/ uviedol, že žalovaný 1/ túto nehodu a usmrtenie Z. Y. utuje, no ani na jedno súdne pojednávanie sa fyzicky nedostavil. Zároveň prihliadol aj na fakt, že žalovaný 1/ sa síce žalobcovi 1/ na druhý deň po nehode ospravedlnil, no viac sa s ním nekontaktoval, nezúčastnil sa pohrebu a ani neponúkol pozostalým finančnú náhradu resp. pomoc (napr. príspevok na pohreb). Dokonca žalobkyňu 2/ vôbec nekontaktoval. Naviac súd prvej inštancie dodal, že keďže sa žalovaný 1/ ani na jedno pojednávanie osobne nedostavil a jeho právny zástupca sa k jeho zárobkovým pomerom nevyjadril, mal za to, že uhradenie stanovených súm je v

zárobkových možnostiach žalovaného 1/. Žalovaný má XX rokov t. j. je v produktívnom veku, tým pádom je veľká pravdepodobnosť, že výška nemajetkovej ujmy nebude pre žalovaného 1/ devastačná. Taktiež vzhľadom na absenciu žalovaného 1/ na pojednávaní sa nedozvedel, ako táto udalosť na žalovaného 1/ zapôsobila a či ovplyvnila jeho citovú či inú sféru. Záverom súd prvej inštancie dodal, že žalobu vo zvyšnej časti požadovaných súm zamietol z dôvodu, že musel pri svojom rozhodovaní brať do úvahy vek usmrtenej osoby, finančnú samostatnosť žalobcov a odkázanosť usmrtenej osoby na žalobcoch. Aj keď Z. Y. mala XX rokov, bola samostatná a žalobcovia už neboli na nej finančne závislí, čo ale neznamená a súd to svojím rozhodnutím ani nenaznačil, že ich psychická strata je menšia ako keby ich matka mala 50-60 rokov. No zároveň dodal, že je potrebné v spoločnosti určiť kritéria na posudzovanie aj takýchto tragických udalostí. Uviedol, že pokiaľ sa týka skúmania veku zomrelého ako aj pozostalých je zrejme, že napriek tomu, že strata rodičov predstavuje ujmu v každom veku bude táto inak znášaná u batolaťa, ktoré si stratu nie je doposiaľ schopné uvedomiť avšak absencia rodiča bude ovplyvňovať a prevádzať ho celým ďalším životom, zároveň je potrebné rozlišovať dieťa školského veku, ktoré je na rodičoch citovo závislé alebo u dospelého jedinca, ktorý už nežije v spoločnej domácnosti s usmrteným rodičom a má vlastnú rodinu. Zohľadniť vek je potrebné z opačnej perspektívy, pretože inak je prežívaná strata novorodenca jeho rodičmi, strata dospelého jedinca, rodiča jeho deťmi alebo strata osoby dôchodkového veku z pohľadu jeho vnúchat. Podstatná je tiež otázka existencie existenčnej a hmotnej závislosti na usmrtenej osobe. Nárok na nemajetkovú ujmu nie je jediným nárokom, ktorý je stratou blízkej osoby spojený a napriek tomu predstavuje otázka existenčnej a hmotnej závislosti jedným z kritérií, ktoré je súdmi v súvislosti s výškou náhrady nemajetkovej ujmy posudzované. Toto kritérium úzko súvisí aj s predchádzajúcimi uvedenými kritériami. Zároveň je však nutné skúmať aj okolnosti na strane žalovaného 1/, a to: mieru jeho zavinenia a spoluzavinenia na usmrtení osoby, postoj žalovaného (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a ďalšie), dopadu udalosti do sféry pôvodcu, majetkové pomery na strane žalovaného. Záverom súd prvej inštancie konštatoval, že sa nejedná o prípad pasívnej solidarity, preto nezaviazal žalovaných 1/, 2/ solidárne zaplatiť žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy, pričom vychádzal z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/18/2016 zo dňa 22. júna 2016. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP vzhľadom na skutočnosť, že žalobcovia mali úspech v konaní len čiastočný.

2. Proti rozsudku čo do výroku III., ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá a výroku IV. o trovách konania, podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia 1/, 2/. Navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a žalobcom 1/, 2/ prizná nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu. Súdu prvej inštancie vytýkali nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP) s tým, že nesprávne právne posúdenie sa týka ust. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka o výške náhrady nemajetkovej ujmy. Mali za to, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil výšku primeraného zadosťučinenia, ktorá patrí žalobcom 1/, 2/, nedostatočne prihliadol na okolnosti prípadu, najmä na tragický spôsob úmrtia matky žalobcov 1/, 2/, vek usmrtenej osoby, ktorú napr. Trestný zákon považuje za chránenú osobu a taktiež na postoj žalovaného 1/ k udalosti, tiež mieru zavinenia žalovaného 1/, keď príčinou dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy a prekročenie najvyššej povolenej rýchlosti. Aj keď súd hodnotil výšku priznaných nárokov v iných štátoch, mali za to, že nemožno tieto prípady stotožniť, pretože ide o prípady, ktoré boli posudzované pred cca 10 až 15 rokmi. Uviedli, že v súčasnej rozhodovacej praxi súdov nie je zriedkavé, že súdy prisudzujú náhrady nemajetkovej ujmy v sumách desiatok, či dokonca viac než 100.000,- eur za nemenej cititeľné zásahy do osobnostných práv než k akému došlo v prejednávanej veci. Uviedli, že ustálená súdna prax založila systém určenia primeranosti a spravodlivosti peňaznej výšky náhrady nemajetkovej ujmy na porovnávaní závažnosti ujmy, následkov ujmy a miere zavinenia. U žalobcov 1/, 2/ má závažnosť vzniknutej ujmy podobu zásahu mimoriadne významného, veľmi hlbokého, no nereparovateľného následku. Ujma žalobcov 1/, 2/ je v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného 1/. Stratu matky žalobcovia 1/, 2/ doposiaľ prekonávajú len veľmi ťažko, vzniknutá trauma je prakticky neodstrániteľná. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy je dôležité, aby odrážala všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Preto je nutné použiť aj princíp proporcionality tým, že súdy porovnávajú čiastky, náhrady prisúdené v iných prípadoch. Hoci súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol niekoľko rozhodnutí v okolitých štátoch, napr. Rakúsko, Česko a Maďarsko a z tohto dôvodu považoval požadovanú výšku za neprimeranú, resp. týmto odôvodnil nepriznanie uplatnenej nemajetkovej ujmy, žalobcovia 1/, 2/ poukazovali na ďalšie rozhodnutia, a to napr. na rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/810/2014, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvej inštancie priznávajúce náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch manželovi vo výške 70.000,- eur a dvom pozostalým maloletým deťom po 100.000,- eur. Rozsudkom

Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 4Co/658/2014, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie, súd priznal pozostalému manželovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50.000,- eur. Krajský súd v Žiline rozsudkom 7Co/578/2014 zmenil rozsudok Okresného súdu Martin sp. zn. 11C/40/2013 tak, že pozostalému manželovi priznal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 45.000,- eur. Rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/368/2015, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie, súd priznal pozostalému manželovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 40.000,- eur. Rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 12Co/465/2014 bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy pre pozostalú manželku 33.500,- eur a pre pozostalé deti vo výške po 33.500,- eur. Rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom vo veci sp.zn. 10C/149/2012, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 5Co/133/2016 zo dňa 15.03.2017 bola plnoletým dcéram priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške po 30.000,- eur na základe usmrtenia oboch rodičov pri dopravnej nehode, rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou vo veci sp.zn. 5C/63/2011, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 6Co/80/2017 zo dňa 30.05.2017 bola plnoletým dcéram priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške po 26.000,- eur na základe usmrtenia matky pri dopravnej nehode a ďalšie. Tvrdili, že posúdenie nároku má mať prísne individuálne znaky, má vychádzať z aktuálneho stavu tak na strane zomrelého, ako aj pozostalých. Uviedli, že je nesporné, že k usmrteniu matky žalobcov 1/, 2/ a tým k príčine danej ujmy došlo v dôsledku prekročenia najvyššej povolenej rýchlosti jazdy žalovaným 1/. Za dopravnú nehodu, ktorú zavinil žalovaný 1/, bol právoplatne uznaný vinným zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona. Žalobcovia 1/, 2/ uplatňujú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá im vznikla v dôsledku straty matky. Poukazovali na to, že úmrtím matky žalobcov 1/, 2/ došlo k zásahu do ich emocionálnej sféry k neodvratiteľnému mimoriadne významnému, veľmi citlivému a hlbokému zásahu do práva na ochranu súkromia a rodinného života žalobcov a to z dôvodu, že stratili mamu, s ktorou tvorili aj s ostatnými príbuznými plnohodnotne fungujúcu rodinu. V danom prípade bola narušená celistvosť rodiny, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné a ochudobnenie žalobcov 1/, 2/ v citovej oblasti nenapraviteľné. Náhrada nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcom 1/, 2/ vznikla, môže však poskytnutá v peniazoch aspoň prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu, uvedené je napokon aj jej zmyslom. Uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000,- eur každému zo žalobcov 1/, 2/ považujú za primeranú náhradu. Zdôrazňovali, že jedinou príčinou vzniku dopravnej nehody, pri ktorej došlo k usmrteniu matky žalobcov 1/, 2/, bola nesprávna technika jazda žalovaným 1/. konkrétne rýchlosť jazdy. Žalovaný spôsobil smrť poškodenej, pričom tak konal vo vedomej nedbanlivosti. Podstatnou je tiež okolnosť, že k tak závažnému následku žalovaný 1/ neprejavil žiadnu ľútosť, ktorou by aspoň čiastočne zmiernil u žalobcov 1/, 2/ tento následok, naopak, správanie žalovaného 1/ (napr. aj neúčastami na pojednávaniach), sa javí ako ľahostajné, žalovaný 1/ neprejavil žiadnu spolupatričnosť. Pokiaľ odvolanie žalobcov 1/, 2/ smeruje proti výroku o trovách konania, mali za to, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil ust. § 255 ods. 2 CSP. Dôvodili, že aj keď boli žalobcovia úspešní len v časti, toto rozhodnutie záviselo od úvahy súdu, preto majú nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Pokiaľ súd priznal žalobcom 1/, 2/ nemajetkovú ujmu, tak uznal, že do ich práv bolo zasiahnuté, preto ide o uplatnenie zásady úspechu v zmysle výkladu ust. § 255 CSP a pre priznanie časti žalobného nároku podľa úvahy súdu treba žalobcov 1/, 2/ považovať za procesne úspešnú stranu, keďže mali plný úspech čo do základu uplatneného nároku a patrí im plná náhrada trov konania.

3. Proti rozsudku vo výrokoch I., II., ktorými bolo žalobe vyhovené, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný 2/. Navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil a žalobu zamietol. Uplatnil odvolacie dôvody v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. d) a h) CSP s tým, že súd prvej inštancie sa nevyporiadal s jeho argumentáciou a konštantnou rozhodovacou činnosťou Najvyššieho súdu SR v otázke absencie priamej príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou a zásahom do osobnostných práv žalobcov v kontexte zákona o PZP a jeho povinnosti takéto nároky platiť. Predovšetkým poukazoval na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/32/2007, uznesenie NS SR 3Cdo/18/2013, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/73/2006 a rozsudok ESD vo veci C-350/14. Tvrdil, že vzhľadom na skutočnosť, že vo vzťahu k žalovanému 2/ je poisťovnou udalosťou dopravná nehoda a zásah do osobnostných práv žalobcov nastal sprostredkované v dôsledku reakcie na už primárne a priame následky tejto dopravnej nehody - úmrtie ich rodinného príslušníka, neexistuje vo vzťahu k žalobcom a uplatňovanej nemajetkovej ujme priama príčinná súvislosť s poisťovnou udalosťou ako takou v zmysle § 5 ods. 1 písm. h) zákona o PZP. Mal za to, že aj v prípade akceptovania premisy, že pod škodou na zdraví je možné extenzívnym výkladom zahŕňať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, je potom poisťovateľ - žalovaný 2/ priamo zo zákona o PZP de facto aj de iure oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu (nemajetkovú ujmu), a to práve z dôvodu absencie priamej príčinnej súvislosti

s poisťnou udalosťou, keďže žalobcovia neboli priamym účastníkom dopravnej nehody. Namietal, že s touto jeho argumentáciou sa súd prvej inštancie dôkladne nevysporiadal.

4. Žalovaný 1/, ktorý proti rozsudku odvolanie nepodal, vo svojom vyjadrení k odvolaniam žalobcov a žalovaného 2/ uviedol, že trvá na tom, že nie je pasívne legitimovaným subjektom a žaloba mala byť voči nemu zamietnutá. Uviedol, že od začiatku poukazoval na to, že nemal byť v konaní žalovaný zo strany žalobcov, keďže vo vzťahu k nemu nebol zo strany žalobcov pred podaním žaloby oslovený ani vyzvaný k náhrade akejkoľvek škody, resp. nemajetkovej ujmy. Mohol byť žalovaný len v prípade, že by žalobcovia uplatnili právo na plnenie pred podaním žaloby, nielen vo vzťahu k žalovanému 2/, ale aj vo vzťahu k žalovanému 1/. Pokiaľ súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že sa ani na jedno pojednávanie žalovaný 1/ nedostavil a obmedzil sa na konštatovanie, že svoje konanie ľutuje, uviedol, že žalovaný 1/ s tým, že si zvolil právneho zástupcu, využil svoje procesné právo byť zastúpený v súdnom konaní a nemôže ísť realizácia tohto procesného práva na jeho ťarchu. V žiadnom prípade to neznamená a nedá sa ani k takému záveru logicky dospieť, ako to urobil súd, že medzi osobným nezúčastnením sa na pojednávaniach a oľutovaním svojho konania žalovaným 1/, je akýkoľvek vzťah a z toho vyvodzovať negatívne dôsledky. Žalovaný 1/ uviedol, že samozrejme ľutuje svoje konanie a uvádza, že svoju ľútosť nad svojim konaním uviedol v prvom úkone vo vzťahu k súdu, a to vo svojom vyjadrení k žalobe a opakovane aj prostredníctvom právneho zástupcu na pojednávaní a súčasne aj v záverečnej reči, čo je zaznamenané i v zápisnici z pojednávania zo dňa 29.01.2020. Žalovanému 1/ by jeho osobná účasť na pojednávaní nerobila dobre po psychickej stránke, čo vyplýva aj z jednotlivých emotívnych priebehov jednotlivých pojednávaní, s poukazom na výsluchy žalobcov, ako aj výpovede jednotlivých svedkov. Uviedol, že žalovaný 1/ už je potrestaný jednak trestným rozkazom, no s tým, že spôsobil smrteľnú dopravnú nehodu, bude musieť sám žiť a vyrovnávať sa s tým do konca života. Práve preto sa nezúčastňoval jednotlivých pojednávaní, pričom bol pripravený, ak by jeho výsluch navrhli žalobcovia alebo žalovaný 2/, osobne sa nariadeného pojednávania zúčastniť. Pokiaľ v odôvodnení súd prvej inštancie prihliadal na fakt, že sa žalovaný nezúčastnil na pohrebe, neponúkol pozostalým finančnú náhradu, resp. pomoc (napr. príspevok na pohreb), k tomuto žalovaný 1/ uviedol, že jeho účasť na pohrebe by mohla byť zo strany pozostalých vnímaná nie ako záujem o pozostalých a oľutovanie tohto konania, ale skôr by vyvolala hnev a ataky. Nebýva obvyklé, aby sa ten, kto spôsobí dopravnú nehodu, zúčastňoval pohrebu, skôr opak je pravidlom, vzhľadom na úctu k pozostalým. Žalovaný 1/ je mladý človek, ktorý v čase dopravnej nehody nemal ani XX rokov, a preto úvahy o poskytnutí príspevku na pohreb, vzhľadom na jeho majetkové pomery, sú scestné. Zdôraznil, že v prvom úkone sa vyjadril tým, že žiadal žalobu zamietnuť, čo znamená, že nebude vo vzťahu k žalovaným zaviazaný k žiadnemu plneniu. Z uvedeného možno uzavrieť, že sa žalovaný 1/ vyjadril aj k sumám, ktoré žiadali obaja žalobcovia. Žalovaný 1/ nesúhlasil s odvolaním žalovaného 2/ v časti výroku I., II. a IV. napadnutého rozsudku. Nakoľko vyjadrenia v ňom obsiahnuté nepovažuje za správne s tým, že tieto nemajú oporu v príslušných zákonných ustanoveniach, najmä zákona o PZP. Uviedol, že niet pochybností o povinnosti krytia nemajetkovej ujmy poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom (čo potvrdzuje uznesenie Ústavného súdu SR z 16.12.2015, III. ÚS 646/2015-30, z ktorého nesporne vyplýva, že žalovaný 2/ je vecne pasívne legitimovaný), ktorá je zabezpečená a definovaná i právnou úpravou Európskej únie (rozsudok SD C-22/12 Haasová, bod 39). Na potvrdenie týchto skutočností opätovne poukazoval na všetky súdne rozhodnutia, vrátane rozhodnutí Ústavného súdu a Súdneho dvora EÚ, ktoré obširnejšie rozoberal v predchádzajúcich písomných vyjadreniach v predmetnom spore. Záverom uviedol, že medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s tzv. motorovými smernicami, patrí aj nemajetková ujma (rozsudok SD C-22/12, bod 50), ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu, upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore (§ 11, § 13 OZ). S poukazom na uvedené ostáva jeho stanovisko o pasívnej vecnej legitimácii žalovaného 2/ v tomto spore a jeho povinnosť plniť žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy titulom PZP nemenné. Zastával názor, že nároky žalobcov v tomto spore titulom nemajetkovej ujmy, mali byť smerované výlučne a len voči žalovanému 2/. Záverom uviedol, že výšku nemajetkovej ujmy nemožno odôvodniť žiadnymi „hmatateľnými“ dôvodmi. Ide viac o otázku vnútorného presvedčenia súdu, než otázku vymenovania konkrétnych materiálnych dôvodov a kritérií, ktorými by sa mal súd pri hodnotení výšky nemajetkovej ujmy spravovať. Konkrétne priznanú výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch nespochybňuje a považuje za všeobecne akceptovanú rozšíreným názorom súdov v danej oblasti, hoci sa s argumentačným odôvodnením konajúceho súdu k predmetnej časti vzhľadom k odvodzovaniu výšky nemajetkovej ujmy od intenzívnosti citového prežívania žalobcov v závislosti na väčšiu/menšiu mieru navštevovania sa s matkou pre rozličnú vzdialenosť bývania, s čím by mal súvisieť intenzívnejší, či menej intenzívnejší zásah do citovej sféry žalobcov (obaja rovnako deti zosnulej matky), nestotožňuje.

5. Žalobcovia v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného 2/ uviedli, že odvolanie žalovaného 2/ nie je dôvodné. Pokiaľ žalovaný 2/ vo svojom odvolaní namieta svoju pasívnu legitímáciu a namieta nedostatok príčinnej súvislosti medzi vznikom nemajetkovej ujmy žalobcovi 1/, 2/ vo vzťahu k žalovanému 2/ tvrdili, že súd sa s námietkami žalovaného 2/ dostatočne vysporiadal a v tejto časti je napadnutý rozsudok správny. Poukazovali na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 11.10.2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016, ktorý spornú otázku nielen riešil, ale aj vyriešil a už vo viacerých posudzovaných veciach odmietol sťažnosti poisťovní, namietajúcich porušenie svojich základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov, ustalujúcimi krytie aj nemajetkovej ujmy pozostalých poistením podľa zák. č. 381/2001 Z. z., pričom v tomto uznesení konštatuje, že pojem „škoda“, použitý v zákone č. 381/2001 Z. z., je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie, keď takýto záver treba mimo akúkoľvek pochybnosť považovať i za obraznú vnútroštátnu bodku v diskusii na témy krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd, na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a tzv. pasívnej legitímácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi. Zároveň poukazovali aj na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12. Uviedli, že námietka žalovaného 2/ v tom smere, že nie je daná príčinná súvislosť medzi protiprávnym konaním a vznikom škody, a preto nie je jeho zodpovednosť daná, je účelová a žalovaný 2/ týmto dezinterpretuje inštitút poistenia. Nemateriálna ujma na osobnostných právach dostáva materiálnu podobu (náhrada nemajetkovej ujmy), neexistuje preto žiadny dôvod, prečo by povinnosť zaplatiť túto náhradu, pokiaľ je krytá poistením, neprechádzala na poisťovateľa. Pripustením takéhoto argumentu, by žalovaný 2/ mohol ďalej argumentovať v obdobných prípadoch, že poisťovateľ ani nezavinil dopravnú nehodu, a preto nezodpovedá ani za majetkovú škodu spôsobenú pri dopravnej nehode. Ak zadostučinenie za nemateriálnu ujmu na osobnostných právach dostáva materiálnu podobu (náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch), nie je dôvod, prečo by povinnosť zaplatiť túto náhradu, neprešla na poisťovateľa.

6. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výrokoch I., II. a v časti výroku III. vo vzťahu k žalobkyni 1/, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá a vo vzťahu k žalobkyni 2/ nad ďalšiu priznanú sumu 2.000,- eur v časti, v ktorej bola žaloba zamietnutá, ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP a v časti výroku III. vo vzťahu k žalobkyni 2/ ohľadne sumy 2.000,- eur a vo výroku IV. rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 CSP zmeniť.

7. Predmetom konania bol nárok žalobcov 1/, 2/, ktorým sa domáhali voči žalovaným 1/, 2/ ochrany pred neoprávneným zásahom do ich osobnostných práv v dôsledku dopravnej nehody, pri ktorej zomrela ich matka, vo forme náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, každý po 15.000,- eur (§ 11 a § 13 Obč. zákonníka).

8. V prejednávanej veci bolo nepochybne preukázané, že právna predchodkyňa žalobcov 1/, 2/ (matka žalobcov 1/, 2/) bola obeťou dopravnej nehody, ktorá sa udiala dňa XX.XX.XXXX. v čase o XX:XX. hod. v W. A., časť W. C., keď žalovaný 1/ ako vodič viedol osobné motorové vozidlo tak, že z dôvodu neprispôsobenia rýchlosti jazdy svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky, rýchlosťou asi 70 km/hod. prednou časťou vozidla bez predchádzajúceho brzdenia narazil do matky žalobcov 1/, 2/, ktorá zomrela na mieste nehody. Žalovaný 1/ bol uznaný za vinného z prečinu usmrtienia a bol mu uložený podmienený trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov so skúšobnou dobou v trvaní 36 mesiacov a uložený mu bol aj trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlo po dobu 36 mesiacov. U žalovaného 2/ bolo uzavreté poistenie zodpovednosti za škodu vo vzťahu k predmetnému vozidlu.

9. V dôsledku toho je nepochybné, že žalovaný 1/ nesie zodpovednosť na vzniku tejto dopravnej nehody a na následku, ktorý postihol právnu predchodkyňu žalobcov 1/, 2/ v podobe jej usmrtienia. Tento škodový následok - usmrtienie matky žalobcov je v priamej príčinnej súvislosti s predmetnou dopravnou nehodou a činnosťou žalovaného 1/ ako vodiča, preto nemožno akceptovať námietky žalovaného 2/ uvedené v jeho odvolaní, že neexistuje priama príčinná súvislosť medzi nemajetkovou ujmu žalobcov a poistnou udalosťou ako takou. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak protiprávne konanie a vznik škody

sú v logickom slede. Teda protiprávne konanie škodcu je príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku, preto otázka príčinnej súvislosti je otázkou skutkovou. Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na skutkový stav zistený súdom prvej inštancie. Z neho vyplýva, že v dôsledku dopravnej nehody došlo k usmrteniu matky žalobcov, čo zasiahlo do osobnostnej sféry žalobcov takým spôsobom, že bolo porušené ich právo na rodinný život, pričom príčinou tohto stavu bola predmetná dopravná nehoda.

10. Pokiaľ žalovaný 2/ o.i. argumentuje rozhodnutím Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 73/2006 z 30.01.2007, podľa ktorého príčinná súvislosť medzi poškodením zdravia žalobcov a protiprávnym konaním žalovaného nie je daná, ak poškodenie zdravia spočíva v udalosti, ktorá je už sama o sebe následkom protiprávneho konania žalovaného, pričom o takýto prípad ide aj vtedy, ak poškodenie zdravia žalobcov bolo výsledkom ich reakcie na smrteľný úraz ich syna, treba konštatovať, že táto judikatúra nie je aplikovateľná v prejednávanej veci, ktorá sa týka nemajetkovej ujmy v zmysle § 11 a nasl. Obč. zákonníka, ako aj v zmysle § 4 a nasl. zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnkov. V tejto súvislosti treba poukázať predovšetkým na rozhodnutie Súdného dvora Európskej únie vo veci Haasová C-22/12 z 24.10.2013, podľa ktorého ustanovenia Smernice Rady 72/166/EHS, 84/5/EHS a 90/232/EHS sa majú vykladať tak, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Z hľadiska vnútroštátneho bola táto problematika upravená následne rozhodnutiami Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 646/2015 a I. ÚS 4744/2016. Za týchto okolností nemá odvolací súd pochybnosti o zodpovednosti oboch žalovaných (a teda aj žalovaného 2/ ako poisťiteľa v nadväznosti na ust. § 4 a nasl. zák. č. 381/2001 Z.z.) za nemajetkovú ujmu, ktorá stratou právnej predchodkyne bola žalobcom spôsobená.

11. Zodpovednosť žalovaného 1/ je zodpovednosťou objektívnou, t.j. zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie. Na posúdenie veci nemá preto vplyv, či žalovaný 1/ nehodu zaviniel z nedbanlivosti. Uzavretie poisťovnej zmluvy žalovaného 1/ ako páchatela neoprávneného zásahu ho tejto zodpovednosti nezbavuje. Poškodení majú nárok na náhradu nemajetkovej ujmy jednak voči zodpovednému subjektu, ktorým je v danej veci žalovaný 1/ a na totožné plnenie majú súčasne nárok z iného dôvodu proti poisťovateľovi, ktorá skutočnosť sa preto prejavila aj v rozhodnutí o povinnosti ich solitárneho plnenia.

12. Odvolací súd sa následne zaoberal aj námietkou žalovaného 2/ ohľadom jeho vecnej pasívnej legitímácie v prejednávanej veci. Rovnako ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že zásah do osobnostných práv žalobcu, v dôsledku ktorého utrpel psychickú ujmu, bol spôsobený prevádzkou motorového vozidla, na ktoré sa vzťahovalo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu uzatvoreného u žalovaného 2/.

13. Niet pochybností, že povinnosť krytia poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám motorovými vozidlami je zabezpečená a definovaná právnou úpravou Európskej únie (rozsudok SD C-22/12 Haasová, bod 39) a preto i v preskúmavanej veci je nutné riešiť spornú právnu otázku v súlade s komunitárnym právom (právna oblasť je harmonizovaná právom Európskej únie). Tzv. motorové smernice (smernica Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, smernica Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenená a doplnená smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005 a smernica Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, ako i smernica Rady 209/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel) na účely účinnej realizácie spoločného trhu smerujú na jednej strane k zabezpečeniu voľného pohybu motorových vozidiel nachádzajúcich sa na území Európskej únie, ako aj osôb vo vozidle a na druhej strane k zabezpečeniu porovnateľného zaobchádzania s poškodenými účastníkmi nehôd spôsobených týmito vozidlami, bez ohľadu na miesto nehody na únijskom území. Ukladajú preto členským štátom povinnosť zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel bola krytá poistením. Ustanovenia

vnútroštátneho práva, ktoré upravujú náhradu škody pri nehodách spôsobených prevádzkou motorových vozidiel, nemôžu pritom odňať dotknutým smerniciam potrebný účinok (rozsudok SD C- 300/10 Marques Almeida, C-22/12 Haasová, bod 42). Členské štáty majú tiež zaručiť, aby náhrada škody podľa ich vnútroštátneho práva zodpovednosti za škodu z dôvodu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpeli blízki rodinní príslušníci osôb, ktoré sa stali obeťami dopravnej nehody, bola krytá povinným poistením (rozsudok SD C-22/12 Haasová, bod 55).

14. Medzi škody, ktoré sa musia nahradiť v súlade s tzv. motorovými smernicami patrí aj nemajetková ujma (rozsudok SD C-22/12, bod 50), ktorej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v danom spore (§ 11, § 13 O. z.). Pod pojem ujma na zdraví je treba zahrnúť akúkoľvek ujmu, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu (rozsudok SD C-22/12, bod 47), vzhľadom na odlišnosti medzi rôznymi jazykovými verziami článku 1 ods. 1 druhej smernice a článku 1 prvého odseku tretej smernice, ako aj cieľ chránený smernicami. Podľa ustálenej judikatúry SD sa ustanovenia práva Únie majú vykladať a uplatňovať jednotne na základe znení vypracovaných vo všetkých jazykoch a v prípade rozporu medzi jazykovými verziami textu práva Únie sa má dotknuté ustanovenie vykladať podľa účelu právneho predpisu. Keďže rôzne jazykové verzie článku 1 ods. 1 druhej smernice používajú pojem „ujma na zdraví“, ako aj „osobná ujma“, je treba sa sústrediť na účel smernice, pričom uvedené pojmy dopĺňajú pojem „škoda na majetku“ v snahe uplatnenia extenzívneho výkladu týchto pojmov, s cieľom posilnenia ochrany obetí (rozsudok SD C-22/2012 Haasová, bod 48, 49). Ak zodpovednosť poisteného, ktorá podľa vnútroštátneho práva vyplýva z § 11 a § 13 O. z., vznikla na základe dopravnej nehody a má občianskoprávnu povahu, nič nenasvedčuje, že na túto zodpovednosť sa nevzťahuje vnútroštátne hmotné právo zodpovednosti za škodu, na ktoré odkazujú smernice (rozsudok SD C-22/12 Haasová, bod 57, 58). Uvedený záver, ako uviedol SD, nemôže spochybniť ani odlišné systematické zaradenie ustanovení § 11, § 13 O. z. k úprave zásahov do ochrany osobnosti, ktorá je nezávislá od úpravy zodpovednosti za škodu.

15. S poukazom na uvedené vzhľadom na skutočnosť, že vnútroštátne právo umožňuje rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody požadovať náhradu utrpenej nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy musí byť krytá povinným poistením motorového vozidla (SD Tlačové komuniké č. 144/13 z 24. októbra 2013). Žalobcovia sa preto dôvodne domáhali náhrady nemajetkovej ujmy i priamo voči žalovanému 2/, ktorý má povinnosť nahradiť škodu na zdraví v podobe psychickej traumy.

16. Pre účely ZoPZP bolo potrebné pojem škoda vykladať eurokonformne, teda extenzívne v tom zmysle, že tento pojem zahŕňa aj náhradu nemajetkovej ujmy, z titulu občianskoprávnej zodpovednosti za zásah do osobnostných práv pozostalých, spočívajúci v zásahu do práva na súkromný a rodinný život spôsobený usmrtením blízkej osoby pri prevádzke dopravných prostriedkov. Účelom poistenia zodpovednosti za škody spôsobené prevádzkou dopravných prostriedkov je zmierniť dôsledky škôd, ku ktorým došlo v súvislosti s touto prevádzkou. Aj podľa dôvodovej správy k uvedenému zákonu je usmrtenie pri dopravnej nehode najzávažnejším dôsledkom tejto udalosti. Pokiaľ podľa súdnej praxe usmrtenie pri dopravnej nehode vyvoláva nielen občianskoprávnu zodpovednosť za škodu, ale aj občianskoprávnu zodpovednosť za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musí byť aj táto zodpovednosť predmetom poistného krytia. Gramatický (formalistický) výklad pojmu škoda, vychádzajúci z textu ZoPZP, resp. z ustanovení O. z. o zodpovednosti za škodu, teda ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, znamenalo by to neprípustné značne disproporčné majetkové iziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ako i pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá (riziko, že pri insolventnosti zodpovedného subjektu nebude náhrada vymožiteľná).

17. Neprijateľnosť týchto dôsledkov vyžaduje extenzívnu interpretáciu pojmu škoda pre účely ZoPZP tak, že doň patrí aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých, a teda že aj táto náhrada je predmetom poistného krytia. Predmetný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené platnou Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Z textu tejto smernice je zrejmé, že používa slovné spojenie „personal injury“ (napr. úvod bod 12, článok 9 ods. 1), teda „osobná ujma“. Komunitárne právo tak chápe škodu ako majetkovú tak aj nemajetkovú ujmu, respektíve za ujmu považuje majetkovú aj nemajetkovú škodu (rozsudok SD C-63/09 Axel Walz).

18. Súčasťou náhrady škody (ujmy) spôsobenej na zdraví sú nielen ujmy majetkovej povahy (náhrada nákladov spojených s liečením, náhrada pohrebných nákladov), ale aj nemajetkové ujmy, akými sú napr. bolesti a sťaženie spoločenského uplatnenia (§ 444 O. z.), ktoré sa odškodňujú v peniazoch. Právna teória prisudzuje zmysel škody (inej než materiálnej) aj iným ujмам nemajetkovej povahy, ktoré môžu vzniknúť z porušenia práva v dôsledku zásahu do inej než majetkovej sféry poškodeného, t. j. ujмам imateriálnym, morálnym, citovým, za ktoré prináleží poškodenému peňažná náhrada (odškodnenie). Podľa nálezu ÚS ČR Pl. 16/04 z legislatívneho hľadiska sa javí správnejšie opustiť poňatie škody ako majetkovej ujmy a pokladať za škodu aj ujmu, vzniknutú pôsobením na telesnú ale i duchovnú integritu poškodeného. Princípy európskeho deliktneho práva definujú škodu ako majetkovú alebo nemajetkovú ujmu zákonom chráneného záujmu. Legislatíva európskych štátov sa postupne uvedenej definícii prispôsobuje. O. z. nedefinuje pojem škody, hovorí len o skutočnej škode (§442 ods. 1). Skutočná škoda bola v zmysle právnych teórií pred rokom 1989 vykladaná ako majetková škoda a preto ustanovenia o náhrade škody sú systematicky radené k právam majetkovým. Judikatúra prvorepublikových najvyšších súdnych inštancií realizovala ústretovú korektúru zákonnej kazuistiky vo vzťahu k imateriálnej škode. Náhradou škody sa v odôvodnených prípadoch, vyžarovaním princípov obsiahnutých v čl. 10 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.), rozumie aj peňažná kompenzácia citovej ujmy, utrpenej úmrtím blízkej osoby, ku ktorej došlo v dôsledku zavineného protiprávneho konania.

19. Odvolací súd poukazuje aj na dôležitosť ústavnokonformného výkladu právnych predpisov. Súd musí nielen rešpektovať právo, ale jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Právo musí byť predovšetkým nástrojom spravodlivosti, nielen súborom právnych predpisov, ktoré sú mechanicky a formalisticky aplikované bez ohľadu na zmysel a účel toho ktorého záujmu chráneného príslušnou normou (nálež Ústavného súdu SR č. 2221/07 z 19.3.2008). V materiálnom právnom štáte nejde len o dodržiavanie práva bez ďalšieho, ale predovšetkým o dodržiavanie takých pravidiel správania, ktoré sú v súlade s hodnotami, na ktorých je právny poriadok vybudovaný. Právo je spoločenský normatívny systém, ktorého účelom je rozumné usporiadanie vzťahov medzi členmi spoločnosti. Už z tejto základnej funkcie práva vyplýva, že riešenia, ktoré sa požiadavke rozumného usporiadania vzťahov priečia, sú neprijateľné. Súdu jednoznačne vždy prislúcha, aby sa zaoberal otázkou, či mechanická aplikácia zákona nemôže priniesť absurdné dôsledky a v prípade, že tomu tak je, aby ju takouto interpretáciou pomocou redukcie "ad absurdum" odmietol a zvolil výklad, ktorý bude v súlade so zmyslom a účelom zákona a ktorý bude racionálny a spravodlivý. Výklad dotknutých právnych predpisov učinенý žalovaným 2/ uvedené požiadavky nespĺňa.

20. Po vydaní rozhodnutia z 31.júla 2017 sp. zn. 6Ncdo 1/2016 Najvyšší súd nevydal rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch. Otázka krytia pozostalým priznanej náhrady nemajetkovej ujmy z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla bola Najvyšším súdom posudzovaná v súlade so závermi vyjadrenými v uvedenom rozhodnutí, napr. už v rozhodnutiach z 27.februára 2018 sp.zn. 6Cdo 206/2017, z 27.februára 2018 sp. zn. 6Cdo 143/2017, zo 14.júna 2017 sp. zn. 3Mcdo 1/2016 a z 29.novembra 2018 sp. zn. 6Cdo 80/2018, sp. zn. 8Cdo 6/2018 z 27.septembra 2018.

21. K otázke pasívnej legítimácie poisťovne v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy bolo v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018 uverejnené rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.júla 2017 sp. zn. 6Mcdo 1/2016 pod č. 61 s právnou vetou: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legítimovaná.“

22. Výskyt rozdielných rozhodnutí v skutkovo rovnakých prípadne podobných veciach je prirodzenou súčasťou v zásade každého súdneho systému, ktorý nie je založený na precedensoch ako prameňoch práva (viď m.m. Nález Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 51/2014).

23. S poukazom na uvedené, rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Mcdo 1 2016, 6Cdo 143/2017, 6Cdo 206/2017, 8Cdo 6/2018 odvolací súd považuje za rozhodnutia, ktoré predstavujú

ustálenú prax v riešení otázky pasívnej legitímácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, od ktorej sa odvolací súd nepovažuje za dôvodné odkloniť. Touto ustálenou praxou bol zároveň prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Cdo 168/2009, 4Cdo 139/2011, 8Cdo 219/2016, 3Cdo 172/2012 a sp. zn. 3Cdo 301/2012.

24. Žalobcovia namietali vo svojom odvolaní výšku priznanej relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy.

25. Zavinená smrť blízkej osoby môže vzhľadom na vzájomné úzke a pevné sociálne, morálne, citové a kultúrne väzby predstavovať vážnu nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napĺňanie osobnosti postihnutej fyzickej osoby.

26. Pokiaľ ide o rozsah priznanej náhrady je nutné konštatovať, že smrťou matky žalobcov došlo aj podľa názoru odvolacieho súdu u žalobcov k závažnému zásahu do ich osobnostných práv (práva na súkromie a rodinný život), pričom následok tohto zásahu je nereparovateľný.

27. Súčasťou súkromného života je nepochybne aj rodinný život, zahŕňajúci vzťahy medzi blízkymi príbuznými, a preto rešpektovanie súkromného, teda i rodinného života musí zahŕňať právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov s ďalšími ľudskými bytosťami, aby bolo možné okrem iného tiež rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Zavinená smrť blízkej osoby, preto môže vzhľadom k vzájomným úzkym a pevným sociálnym, morálnym a citovým väzbám predstavovať natoľko závažnú nemateriálnu ujmu pre rozvíjanie a napĺňanie osobnosti pozostalého, že môže byť kvalifikovaná ako ujma znižujúca jeho dôstojnosť či vážnosť v spoločnosti (nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. PL. ÚS 16/04 zo 4. mája 2005). Z tohto pohľadu ustanovenia Občianskeho zákonníka upravujú podmienky pre uplatnenie finančnej satisfakcie za ujmu spočívajúcu v zásahu do osobnostných práv v dôsledku smrti blízkej osoby. Preto smrť matky žalobcov predstavuje udalosť mimoriadnu s nenapraviteľným následkom, v prípade ktorej je morálna satisfakcia z hľadiska zadostučinenia nepostačujúca, a preto súd prvej inštancie postupoval správne, ak aplikoval § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka a vychádzal z kritérií pre určenie výšky nemajetkovej ujmy a to závažnosť vzniknutej ujmy, ako i okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

28. Pokiaľ ide o výšku nemajetkovej ujmy, vychádzajúc z ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, citované ustanovenie súdom neustanovuje zákon žiadne medze. Výška peňažnej náhrady je teda predmetom voľnej úvahy súdu, keďže zákon nestanovuje ani rámcové čiastky pre odškodnenie nemajetkovej ujmy. Preto súd musí prihliadnuť okrem závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k porušeniu práva došlo, k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadostučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ale i k požiadavke nezneužívania tohto právneho prostriedku na neprípustné obohacovanie. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadostučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, inak napriek poskytnutému odškodneniu by sa poškodení mohli naďalej kvalifikovať ako obeť porušenia Dohovoru o ľudských právach. Na druhej strane pri zachovaní proporcionality, výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne. Rozhodujúcim je preto zvažovanie individuálnych okolností prípadu.

29. Medzi základné princípy právneho štátu patrí aj predvídateľnosť súdnych rozhodnutí, ktorá spočíva v tom, že súdy rozhodujú v podobných veciach analogicky, a teda zo samotného skutkového stavu je možné očakávať podobné rozhodnutie ako v iných už rozhodnutých veciach.

30. Na tento účel môže slúžiť aj porovnanie s priznanými nárokmi z tohto titulu v obdobných prípadoch v okolitých štátoch, tak ako postupoval aj súd prvej inštancie.

31. V posudzovanej veci súd prvej inštancie ako primeranú sumu nemajetkovej ujmy považoval u žalobcu 1/ sumu 10.000,- eur a u žalobkyne 2/ sumu 8.000,- eur. Uvedené sumy považoval za adekvátne s prihliadnutím na vek matky žalobcov 1/, 2/ (XX rokov), vek žalobcu 1/ (XX rokov), žalovanej 2/ (XX rokov), ich finančné nezávislosti od matky, na skutočnosť, že matka žalobcom 1/, 2/ pomáhala s výchovou ich detí, avšak prihliadal na určitý rozdiel medzi žalobcom 1/ a žalobkyňou 2/, ktorý videl v tom, že žalobca 1/ býval so svojou matkou na „jednom dvore“, t.j. stretávali sa spolu každý deň a u žalobkyne

2/ v tej skutočnosti, že táto pomáhala matke, keď to potrebovala, navštevovala ju cca raz do týždňa, z čoho vyvodil, že tým, že žalobca 1/ býval hneď pri matke a stretával sa s ňou každý deň, t.j. kontakt s ňou bol intenzívnejší, a teda zásah do citovej sféry žalobcu 1/ bol citeľnejší. Odvolací súd má za to, že uvedená skutočnosť však neznamená, že strata, ktorá postihla žalovanú 2/, je menej závažná a bolestná ako u žalobcu 1/. Nie je možné spochybňovať, že aj pre žalovanú 2/ bola náhla smrť šokom a vyvolala pocit intenzívneho smútku. Je nesporné, že za života ich vzťah bol dobrý. Smrť matky žalovanú 2/ taktiež zasiahla a neznamená to, že aj keď s ňou nebývala „v jednom dvore“, že by jej ujma bola menšia. Po zvážení všetkých okolností vo vzťahu k žalobkyni 2/ je dôvodné, aby aj jej sa dostalo odškodnenia v rovnakej miere ako žalobcovi 1/, teda jej bratovi, pretože podľa názoru odvolacieho súdu nie je namieste robiť až takú exaktnú diferenciáciu pri posudzovaní kvality vzťahu súrodencov k matke a diferenciáciu odškodnenia utrpenej nemajetkovej ujmy. V každom prípade aj žalovaná 2/ utrpela stratu svojho rodiča - matky, s ktorou mala dobré a morálne vzťahy tak, ako to vyplynulo z vykonaného dokazovania na súde prvej inštancie. Pokiaľ však súd prvej inštancie uvažoval s odškodnením pozostalých vo výške 10.000,- eur, resp. 8.000,- eur, neznamená to, že by sa zásadným spôsobom odchyľil od rozhodovacej praxe, ktorú súdy Slovenskej republiky v tomto smere realizujú. V každom prípade treba konštatovať, že odškodnenie pozostalých z dôvodu nemajetkovej ujmy je vecou voľnej úvahy súdu, pri ktorej súd zvažuje všetky právne významné okolnosti spoluurčujúce výšku tejto ujmy, a to predovšetkým intenzitu vzťahu žalobcov so zomrelým, vek zomrelého a pozostalých, otázku hmotnej závislosti pozostaleho na usmrtenej osobe a eventuálne poskytnutie inej satisfakcie. Pokiaľ samotný žalobcovia vo svojom odvolaní poukazovali na rozhodnutia iných súdov, odvolací súd dáva do pozornosti, že aj v prípade rozsudku Krajského súdu v Trenčíne vo veci sp. zn. 6Co/80/2017 bola priznaná nemajetková ujma žalobkyni vo veku XX rokov, ktorej zahynuli obaja jej rodičia, a to matka vo veku XX rokov a otec vo veku XX rokov, náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 20.000,- eur pri úmrtí oboch rodičov, a to vzhľadom na vek žalobkyne a jej rodičov, kde bola perspektíva pestovania vzťahov ešte dlhoročná. Aj v prípade žalobkyň - dvoch sestier, ktorým pri nehode zomrela matka, ktorá im finančne pomáhala počas štúdia a bola pre ne najväčšou morálnou oporou, súd prvej inštancie priznal jednej dcére zomrelej matky sumu 9.000,- eur a druhej dcére, ktorá bola študentkou priznal náhradu vo výške 10.000,- eur. Rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 7C/276/2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/315/2012 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy žalobcom po 10.000,- eur v dôsledku úmrtia ich matky pri dopravnej nehode z nedbanlivostného trestného činu. V kontexte aj týchto rozhodnutí, s prihliadnutím na rozhodovaciu činnosť súdov SR, je priznaná náhrada nemajetkovej ujmy pri smrti matky žalobcov 1/, 2/, za okolností riadne zistenými a špecifikovanými súdom prvej inštancie, primeranou náhradou suma po 10.000,- eur.

32. S prihliadnutím k uvedenému preto postupom podľa § 388 CSP odvolací súd zmenil rozsudok vo výroku III. vo vzťahu k žalobkyni 2/ v jeho zamietavej časti tak, že jej priznal ďalšiu sumu 2.000,- eur náhrady nemajetkovej ujmy, aby jej odškodnenie dosiahlo sumu 10.000,- eur a potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP vo výroku I., II. a v zostávajúcej časti výroku III. napadnutého rozsudku.

33. Súd prvej inštancie sa však dopustil pochybenia pri rozhodovaní o náhrade trov konania, keď rozhodol, že žalobcovia mali v konaní úspech len čiastočný, preto náhradu trov pomerne rozdelil tak, že žalobcom priznal úspech v rozsahu 20% v zmysle § 255 ods. 2 CSP. Odvolací súd sa stotožnil s argumentáciou žalobcov, že zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu. V tomto prípade podľa názoru odvolacieho súdu totiž nejde o procesne neúspešných žalobcov, ak im bola priznaná aspoň časť žalobného nároku; nemožno ich ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania v tomto prípade treba rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce. Za základné sa považuje rozhodnutie, že do práv žalobcov bolo zasiahnuté; výška nemajetkovej ujmy je potom druhotná a nadväzujúca (viď tiež Veľký komentár k CSP, Števček. Ficová. Baricová. Mesiarkinová. Bajánková. Tomašovič a kol., str. 926). Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že žalobcom je potrebné priznať podľa § 255 ods. 1 CSP plnú náhradu trov konania, avšak iba z prisúdenej sumy. Pri uplatnení nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je žalobca povinný v návrhu na začatie konania uviesť jeho požadovaný výšku, avšak z povahy tohto nároku vyplýva, že presné stanovenie výšky plnenia je závislé vždy od úvahy súdu, a preto je v prípade úspešnosti žaloby o ochranu osobnosti v hlavnom predmete konania, ktorým je ochrana osobnosti, nutné priznať náhradu trov konania v zmysle zásady úspechu vyjadrenej v ust. § 255 ods. 1 CSP.

34. Odvolací súd z uvedených dôvodov rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým rozhodol o trovách konania zmenil podľa § 388 CSP tak, že žalobcom priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100% z priznaného plnenia.

35. O náhrade trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP.

36. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).